

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

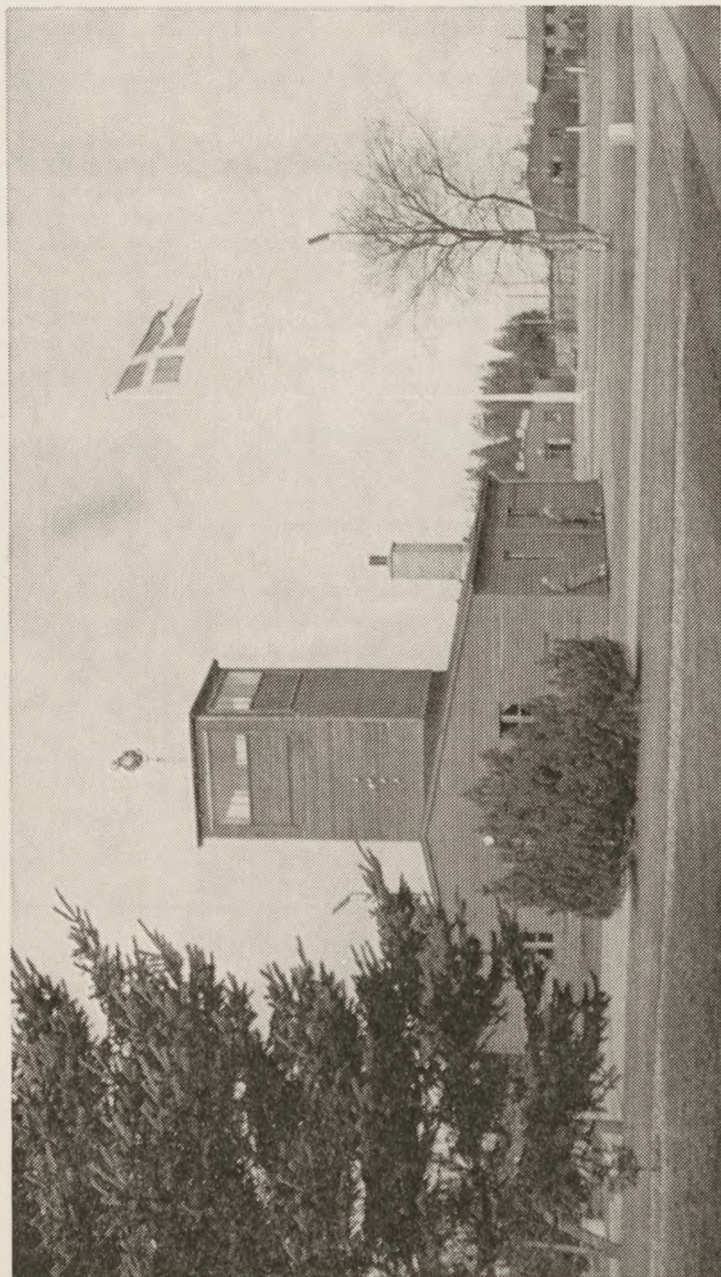
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Froslevlejren er blevet uddannelseslejr for Civilforsvarets paragraf 31-værnepligtige og har fået navneforandring til „CF-kasernen Padborg“. Vort billede viser lejrens tårnbygning, der symboliserer lejrens omskiftelige historie.

CARL B. CHRISTIANSEN
& CO. A/S
Landlystvej 38
Telefon 75 11 83 - 75 02 89

Vandfast slibepapir
Slibebånd og
sliberondeller
til alle formål

HANSEN & CO. A/S
DET GAMLE VINFIRMA
Gerritsgade 31 - Svendborg

HØJ PETERSEN &
ARNE JENSEN A/S
Bogtrykkeri
Struensegade 7-9, København N.

ARBEJDSMÆNDENES
& SPECIALARBEJDERNES
FAGFORENING
Helsingør

ARTHUR DAVIDSEN
Radioforhandler
Petersmindevej 29
Urehøj pr. Vejle

M. NIELSEN'S
TØMMERHANDEL
Tarm

KAMMERATERNES HJÆLPEFOND

Stiftet 1945

PROTEKTOR: HDS. KGL. HØJHED PRINSESSE MARGARETHA

Henvendelser om hjælp i henhold til fondens fundats rettes til formanden, konsul Kaj V. Dahl, Horsens.

Forretningsudvalget:

Formand: Konsul, advokat Kaj V. Dahl, Vitus Berings Plads 1, Horsens.
Næstformand: Generalmajor F. B. Larsen, Smakkegårdsvej 17, Gentofte.
Kasserer: Statsaut. revisor H. C. Steen Hansen, St. Kannikestræde 10, Kbh.
Sekretær: Skoleinspektør Johs. Fosmark, Frederiksborgvej 109, København NV. Skolen: 10 54 21. Privat: 10 41 28.

Den øvrige bestyrelse består af:

Skrædermester Jacob Brandt,
Ørnevej 63, NV.

Afd.chef, civilingeniør Mogens Dyre,
Gilbækhus, Gildbro pr. Nordborg.

Overpostbud E. Holger Grome,
Byvej, Maglebylille, Kastrup.

Bankfuldmægtig Olav Holst,
Bengtasvej 6, Hellerup.

Seminarirektor, cand. mag.
Paul Holt, Trøjborgvej 82, Århus.

Landsretssagfører Otto Jespersen,
Store Torv 16, Århus.

Arkitekt P. A. Johansen, Bernstorff-
lund allé 80, Charlottenlund.

Oberst K. Kjeldsen, Rollosvej 3,
Odense.

Tandteknikermester Leo Kæraa,
Banegårdspladsen, Århus.

Civiloverpolitibetjent S. Julsgård Lar-
sen, Boeslundevej 1, Brh.

Arkitekt Ove Ch. Lembcke, Brødre-
gade 192, Randers.

Aut. vand- og gasmester Johs. Loft,
de Mezasvej 18, Århus.

Førstelærer P. E. Mahler, Nr. Søby,
Fyn.

Dr. Børge Næsted, Store Torv 16-18,
Århus C.

Kontorchef O. Olesen, Grønnegade 20,
Herning.

Landsretssagfører H. Rambusch,
Kongensgade 49, Esbjerg.

Sognepræst Poul Riis, Slagelse.

Dommer K. Thestrup, M.F., Herning.

FRØSLEV-LEJREN — NY FUNKTION

Så har Padborglejren igen fået navneforandring, den hedder nu „CF-kaser-
nen Padborg“. En gang hed den Frøslevlejren, en anden gang Fårhuslejren.
Midt i lejren står dog stadig „tårnet“, lejrens vartegn og symbol i gode og
onde dage. Barakken, der omgiver tårnet, skal en gang indrettes som museum.

CF-kasernen Padborg's chef er kolonnechef Vinterfeldt-Nielsen. Han er
kommet fra Middelfart CF-kaserne, men han kender landsdelen, idet han tid-
ligere har været tjenstgørende i Tinglev.

Den 11. marts mødte 192 mand, og der kommer ca. 200 og rejser ligeså
mange hver måned. De opdeles i to hold, et brandhold og et redningshold.
De lærer katastrofe-førstehjælp, og der gøres meget ud af arbejdsteknik.
Som et led i uddannelsen arbejdes der med film, lysbilleder, plancher, og man
søger at aktivere gennem gruppearbejde.

Kolonnechefen understreger, at lejren overhovedet intet militært tilsnit har.
Der findes således ingen våben i lejren. Tonen under uddannelsen er civil,
selv om mandskabet naturligvis må adlyde en befaling.

Bladet PIGTRAAD

Organ for og udgivet af Kammeraternes Hjælpefond. Udkommer med 11 numre årligt.

Ved bestilling af abonnement benyttes girokonto nr. 780.

Annoncer.

Ekspedition, abonnements- og annonce-afdeling: Tagensvej 85 E, København N, TAgA 8502 (kontor-tid 10-12, lørdag lukket).

Ved indbetaling for annoncer benyttes girokonto nr. 55538.

REDAKTION

Ansvarshavende redaktør: Skoleinspektør Johs. Fosmark. (Medl. af Dansk Fagpresseforening), Frederiksborgvej 109, 2400 København NV. Skolen: 10 54 21. Privat: 10 41 28.

TRYKKERI

A/S Folketidendes Bogtrykkeri
Ringsted

Næste nummer udkommer
ca. 25. april

INDHOLD:

FN og Bonn i samarbejde? ..	43
De skadelidtes stilling i samfundet	45
Børge Emil Pedersen	49
Fællesrejse til Auschwitz	51
Foreningerne	53
Dagbogsblade	59
En forbundskansler forsvarer sig dårligt	60

FN og Bonn på talefod?

FN forbereder vedtagelsen af en konvention, der kræver ophævelse af alle forældelsesfrister for folkemord og forbrydelser mod menneskeheden.

Ud fra en dansk tankegang skulle det synes indlysende, at et sådant krav aldrig kan forældes, men anderledes, når det drejer sig om tysk tankegang og retspraksis, for efter den lov, der gælder i øjeblikket i Vesttyskland, vil der ikke længere kunne rejses tiltale selv for mord efter 31. december 1969. Der tænkes i denne forbindelse på handlinger, begået af SS-mænd og andre i Hitler-årene.

Man skulle synes, at det er så indlysende, at forældelsesfristen må forlænges betydeligt, ja aller naturligst ville det være, om den helt bortfaldt, for det må stå klart, at hele komplekser af hidtil ukendte og ialtfald upåtalte krigsforbrydelser meget vel kan blive rullet op også efter den nævnte dato og det nævnte årstal.

Der er store interesser bag ønsket om at få retsopgøret afsluttet. Opmærksomme læsere kan fra uge til uge i „Pigtråd“ følge det retsopgør, som finder sted ved en række tyske domstole, men der kan følge langt flere end de allerede påbegyndte, for rundt omkring i flere europæiske lande foregår stadigvæk en gennemgang af omfattende arkiver fra nazitiden, og i Potsdam arbejder man energisk med gennemgangen af centralarkivet over SS-korpset.

Mange i Vesttyskland er nervøse overfor hvilke afsløringer arkiverne kan bringe. Hertil kommer, at man i

Vesttyskland har en velbegrunnet angst for, hvad den østtyske regering måtte ligge inde med af oplysninger om krigsforbrydere, der lever i dag i Vesttyskland, oplysninger, som skal afsløres på politisk passende tidspunkter.

Forbundskansler Kurt Georg Kiesinger er helt enig med den socialdemokratiske justitsminister for Vesttyskland, Gustav Heinemann om, at forbundsdagen helt må ophæve forældelsesfristen på de 20 år for mord, men selv om 2 mænd på så frem-skudte poster er enige i denne sag, synes der dog at være stærkt delte meninger i CDU-CSU-fraktionen.

Naturligvis ønsker forbundsdagen at få gjort rent bord med nazitidens mordere. Hertil kommer et stærkt moralsk pres fra udlandet.

Mange af vore læsere erindrer sikkert endnu den stærke debat, der fandt sted i Bonn i 1964 og 1965 om denne forældelsesfrist for mord, idet fristen, regnet til tyve år fra den betingelsesløse kapitulation den 9. maj 1945, ville udløbe den 9. maj 1965.

Forbundsdagen vedtog dengang et kompromis ved at fastsætte begyndelsen af tyveårsfristens løbetid til den 1. januar 1950 under henvisning til, at de vesttyske justitsmyndigheder stort set havde været sat ud af spillet i de første efterkrigsår.

Ophæves forældelsesfristen i Vesttyskland ikke inden udgangen i 1969, vil det især være de såkaldte skrivebordsmordere, der går fri, mens de fleste af de „mindre“, direkte myrdende håndlangere og ordre-udførere forlængst er blevet dømt. F—k.

FLEMMING JØRGENSEN Manufakturhandel Gudhjem	RYØ A/S Ingeniørfirma Nytorv 14 - Aalborg	VÆRN OM NATUREN! A. L. - Frederikssund
DANSK KAFFERISTERI Munkegade - Kolding	UDBYE'S BOGTRYKKERI A/S Staldgaardsgade 38 - Vejle	I. I. IVERSEN'S MANUFAKTURHANDEL Nørregade 12 - Køge
DANSK HYDRAULIK INDUSTRI A/S Strandhuse - Juelsminde	V. SVENNINGSSEN & SØN Telf. (055) 2 07 24 Kolding	AALBORG SANDKAGEBAGERI Norgesgade 10, Aalborg tlf. (08) 12 62 89
CARL BÆK & SØN El-installatører Vestergade 33 - Horsens	K. V. HAAGENSEN Smede- og maskinforretning Industrivej 8, Struer, tlf. (07) 85 05 60	BAGERIET „TRIANON“ P. E. Mikkelsen Sæbyvej 5 - Tlf. Hjørring 889
JOHAN & AXEL HORNBECH A/S Frugtsaft- & marmeladefabrik Hadsund	SKÅN NATUREN! L. L. - Aalborg	RICHARD HANSEN Deres Sko Expert Østergade 1-3, tlf. Hjørring 226
JACOB H. THIMSEN Slagtermester Valdemarsgade - Padborg	Daglig forbindelse Hjørring—København via Aalborg Vognmand JENS M. JENSEN Gasværksvej 10-12 - Aalborg Tlf. (08) 12 61 13 - (08) 16 06 13	SCT. KNUDSBY'S AUTO-MEKANISKE VÆRKSTED Vagn Jensen Bagterpvej 110, Hjørring, tlf. 1672
BAGERMESTRNE RUGBRØDSFABRIK A/S Ryesgade - Horsens	ALFRED PEDERSEN A/S Ny Adelgade 8—10 København K.	MALERFIRMAET DANIEL JENSEN Kikkenborgvej 3, Kolding, tlf. 2 18 65
ALFRED NEJSUM Aut. VW-forhandler Østergade 40 - Østervraa	JOHS. NIELSEN'S VOKSTAVLEFABRIK Tune	Tømremester K. HOLMBERG Østergade 45, Hjørring, tlf. 529
A. HONORE & SØN Isenkram Andrupsgade 2 - Lemvig	TAGE TRABJERG Tandhjulsfabrik Finlandsgade 31 - Aarhus	SOPHUS E. JOHNSEN Skibshandel Havnegade 32, Aarhus
A/S JUNGET Mindegade 17 - Herning	STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND J. O. - Give	DETTLOFF Klampenborg
J. OLANDER Nygade 20 - Hurup Thy	BØRGE'S VINDUESPOLERING Alt glarmesterarbejde & billed- indramning udføres Tlf. Tønder 2 11 25	RANDERS PAPIR COMPAGNI A/S
HJÆLP DE GAMLE I TRAFIKEN H. H. - Allinge	SV. ESKERØD Aaboulevarden Aarhus	Hilsen fra SKJERN BYRAAD

De skadelidte og de efterladte

Beskyttelsessystemet for modstandskampens invaliderede eller disses efterladte.

Af ekspeditionssekretær, cand. oec. Børge Rønlev.

Ekspeditionssekretær Børge Rønlev.

Tillad mig at forudskikke den bemærkning, at jeg altid læser „Pigtråd“ med stor interesse, og at man tydeligt får det indtryk, at det blandt meget andet er redaktionens ønske at orientere om erstatningsproblemer, specielt for de som følge af modstandskampen skadede — enten under aktioner eller under fængsling, internering, deportation m. v. — senest meget udførlig i tilknytning til den ændring af lov nr. 475 af 1. oktober 1945 om erstatning til besættelsestidens ofre, som fandt sted i maj 1966.

Det var som bekendt langtfra alle de fremsatte ønsker til forbedring, der blev imødekommet ved denne revision, men „Pigtråd“'s interview med civiloverbetjent Juulsgård Larsen synes dog at vise, at den gruppe, han repræsenterer, var nogenlunde tilfreds med resultatet, selv om man ej heller på dette område fuldt ud imødekom ønskerne.

Nu er revision af denne slags love jo ikke noget, som sker hver dag, men derfor behøver man da ikke at affinde sig med, at nu er loven revideret, og så er der ikke noget at gøre foreløbig. Selv om så var, er det vigtigt at arbejde videre, for det kan tage megen tid at tilrettelægge et fornuftigt oplæg til myndighederne vedrørende mulige „skævheder“ og „mangler“.

Er der behov for rettelser eller tilføjelser?

Indledningen kunne måske nok tyde på, at jeg ville lægge op til, at der er noget at rette eller tilføje til sikringsystemet og måske navnlig erstatningsloven — men er der nu det?

Lad os blot slå fast, at vor lovgivning her hævder sig temmelig pænt. Det er sådan at forstå, at det står meget godt til, hvis man sammenligner med tilsvarende lovgivning i andre lande, og når jeg mener at kunne udtale mig herom, hænger det sammen med, at jeg har været i den heldige situation, at „Frihedskampens Veteraner“ sendte mig til en international konference, hvis hovedformål var at beskæftige sig med lovgivning til fordel for modstandsfolk, krigsofre m. v.

I denne forbindelse blev vi forsynet med en mængde materiale blandt andet vedrørende sammenligninger mellem en lang række lande, og dette materiale var vi naturligvis tvunget til at sætte os ind i.

Som det vil fremgå af et senere afsnit, er der trods den foran udtrykte „tilfredshed“ med lovgivningen sikkert ideer til forslag at hente i de andre, krigsdeltagende landes lovgivning, navnlig når man husker at tage i betragtning, at der kan være specielle forhold, som kan gøre sig gældende — og har gjort det — ved udformningen af den aktuelle bestemmelse.

Hvilke sikringsordninger er til rådighed?

Pladsen tillader næppe, at der gives en udtømmende redegørelse for støttemulighederne, som findes for frihedskampens invalider eller disses efterladte i den danske lovgivning, men lad det være gjort med først at nævne de love, som er til fordel for hele befolkningen, og derefter de særlige bestemmelser, som er vedtaget for besættelsens ofre.

Motorisering:

For svært invaliderede er der efter revalideringsloven muligheder for at blive forsynet med hjælpemidler, proteser, rullestole m. v., herunder automobiler, til hvis anskaffelse der ydes støtte under visse forudsætninger. Det var oprindeligt afgørende, at motoriseringen var begrundet i erhvervsmæssige forhold, således at det skulle godtgøres, at den invaliderede ikke kunne komme til og fra sit arbejde uden ved hjælp af et motorkøretøj, men disse regler er jo ændrede og betydeligt udvidede.

Modstandskampens invaliderede har naturligvis adgang til at udnytte disse regler, hvis betingelserne ellers er opfyldt, og det er da også sket i flere tilfælde. Det er ikke muligt at opremse betingelserne her, men det vil være rimeligt at nævne, at det ikke alene er svært bevægelseshæmmede, som kan opnå lån til anskaffelse af motorkøretøj, herunder hel eller delvis godtgørelse af omkostningsafgift, men der er også muligheder, hvor skånemomentet indgår, f. eks. ved visse lungelidelser, ryglidelser o. l. Herom henvises evt. interesserede til at rette henvendelse til: Motorudvalget for Invaliderede, Hans Knudsens Plads 1, København Ø.

Optræning, omskoling m. v.:

Når revalideringsloven nu er på tale, vil det nok være rimeligt også at nævne revalideringscentrenes muligheder for at yde bistand, hvor invaliditeten betinger optræning, omskoling o. s. v.

Boligstøtte:

Anskaffelse af hensigtsmæssigt indrettede boliger for svært invali-

J. N. KJÆRSGAARD'S TØMMERHANDEL A/S Gravene 35 - Viborg	D.A.S.F. Skagen	NIELS BRAAD Flytteforretning Hobrovej 37 - tlf. (06) 42 09 67 Randers
CARL C. BIEHL Bogtrykkeri Slotsgade 15 - Graasten	EJNAR JENSEN Herreekvipering Storegade 1 - Nexø	HIRTSHALS FISKEAUKTION Hirtshals
DE KVINDELIGE BRYGGERIARBEJDERE Frederiksberg	KARL K. PEDERSEN Slagtermester Odense	FLEMMING JØRGENSEN Manufaktur Gudhjem
P. T. LARSEN Installatør Slotsgade 45 - Hillerød	SPAREKASSEN FOR HIRTSHALS & OMEGN Nørregade 1 - Hirtshals	KOLIND BOGHANDEL Kolind
J. ANDERSKOUV & A. T. THOMSEN Raadg. ingeniører Herning - Esbjerg - Kolding	TH. FRYDENDAHL PEDERSEN Købmand Hvide Sande pr. Ringkøbing	OVESENS VASKERI Thorsgade 5, Thisted Tlf. (07 91) - 228
VEJLE MARGARINEFABRIK A/S Horsensvej - Vejle	ALBERT ANDERSEN Bogtrykkeri Bredgade 9 - Hurup	HYGGE-BO v/ Helge Nielsen Mellemgade 9 - Faaborg
ALF NIELSEN Bymidten 6 - Værløse	SMEDE- & MASKINARBEJDERNES FAGFORENING Silkeborg	A. E. LAURITSEN Urmager Skolegade 3 - Ans
N. C. NIELSEN Vulkanisør Jægergaardsgade 103 - Aarhus	CHR. FRESHOW Orelund Mørkøv	P. V. PETERSEN'S EFTF. Petersen & Rasmussen Grønnegade 1, Viborg, tlf. 0761 - 962
BRUGSEN Nr. Alslev	AABENRAA LIGKISTEMAGASIN Ramsherred 31, Aabenraa	MISSIONSHOTELLET Torvet 8 Ringkøbing
POUL JENSEN Fotograf Vestergade 5, Stubbekøbing	BAGERMESTRENE RUGBRØDSFABRIK I SØNDERBORG A/S	EINAR HØGSTED I/S Søndergade 40 - Frederikshavn
A/S MOTOR COMPANY Kolding	LOHSES'S FORLAG Bernstorffsgade 21 København V.	STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFOND'S ARBEJDE! G. K. - Bælum
HENRY LARSEN Axeltorv 26 - Helsingør	N. OLSEN Malermester Bankevej 38 - Sorø	„CHIC“ Storegade 86 - Stege

derede (kørestolsinvaliderede f. eks.) skal også lige nævnes. Med hensyn til muligheder herfor, herunder også støtte i form af boligsikring m.v., kan henvendelse ske til Boligudvalget for Bevægelseshæmmede, Gl. Mønt 12, III, København K.

Invaliditetserstatning og erstatning til efterladte:

Invaliddepensionsloven og enkepen-sionsloven skal lige nævnes i forbifarten, før erstatningsloven omtales. Der er sket en betydelig forbedring med hensyn til invaliddepensionsloven ud fra ønsket om, at svært invaliderede kan få økonomisk mulighed for at leve et nogenlunde normalt liv, og denne lov gælder naturligvis også invaliderede, som har opnået erstatning efter erstatningsloven, hvis betingelser ellers er opfyldt.

Efter lov nr. 475 af 1.-10.-45 om erstatning til besættelsestidens ofre, afsnit 1, ydes invaliditetserstatning til ikke alene modstandsbevægelsens medlemmer, men *enhver* som blev skadet under besættelsen, når beskadigelsen har medført en vis nedsættelse af erhvervsevnen. De rene ulykkestilfælde, hvor man f. eks. har været udsat for ulykker under sabotage, færdselsuheld under tjeneste for modstandsbevægelsen, skudveksling med besættelsesmagten, o.l., og som har medført amputationer eller andre former for invaliditet, er formentlig behandlet erstatningsmæssigt i de første år efter krigen, så det er ikke her, problemerne er i dag — i hvert fald ikke i relation til erstatningsloven men måske til andre af de foran nævnte love — nej, det er senfølgerne af de sygdomme, som navnlig fængslede og deporterede pådrog sig under besættelsen, der kan volde hovedbrud.

Det har også tidligere været omtalt her i bladet, men det bør nok fremhæves, at der har fundet lovændringer sted, som viser et udpræget ønske om at imødekomme behovet for at få sådanne senfølger af sygdommene tilgodeset.

Den omvendte bevisbyrde med hensyn til anerkendelse (d.v.s. henførelse af lidelsen under erstatningsloven) viser, at lovgiverne, således som

det også har været givet udtryk for i „Pigtråd“s omtale af folketingsforhandlingerne, har forsøgt at bøde på krigens følger — i hvert fald så godt, som penge nu kan gøre det.

Med hensyn til de fra andre love overførte „forældelsesfrister“ har 1957-loven rettet op på dette forhold, idet det siden da har været muligt — uden tidsbegrænsning — at genoptage til behandling sager vedrørende lidelser, som ikke åbenbart skyldes andre forhold end besættelsestidens.

Da loven i 1945 blev vedtaget, var det umuligt at forudse, at der kunne opstå sådanne problemer, som nu foreligger.

Dygtige læger påpegede særlige forhold

Vi har her i landet været i den heldige situation, at vi har haft nogle dygtige læger, som på et forholdsvis tidligt tidspunkt har erkendt, at der var ganske særlige forhold at tage i betragtning med hensyn til kz-lejrfangers sygdomme, og staten forsøger så godt, det kan lade sig gøre, at yde erstatning for sådanne følger.

Det er klart, at invaliditetsvurderingen besværliggøres af, at de under krigen skadede ligesom andre mennesker er udsat for aldersforandringer og alderssygdomme, men det er et område, som også interesserer de andre lande, der har tilsvarende problemer, så det vil vi sikkert snart høre mere om.

Spørgsmålet om *erstatning til efterladte* kan måske kort omtales ved at nævne, at hovedreglen er, at en enke, som har indgået ægteskab med afdøde, før den skadevoldende begivenhed indtræder, det vil altså sige, før han pådrog sig den sygdom, som han dør af, hvilket igen betyder, at ægteskabet skal være indgået før eller under krigen, evt. at der ved fængslingen var taget skridt til indgåelse af giftermålet, har krav på en erstatning svarende til 50 % af afdødes årsløn (med de nugældende til-læg højst 1460,15 kr. mdl. og mindst 821,37 kr. mdl.).

Endvidere er der erstatning til børn under 18 år — i visse tilfælde også efter 18. år.

Erstatning til enkerne

Det har været nævnt — også her i bladet — at der bliver en vis skævhed i billedet, når den skadelidte afgår ved døden, og der så ikke kan ydes erstatning til hans enke, fordi ægteskabet er indgået *efter krigen*.

Der var også unge mennesker, som gik ind i modstandskampen, og som på grund af alder først kunne gifte sig efter krigen, men det kan naturligvis siges, at enkerne hele tiden har kunnet være klar over den retlige stilling i tilfælde af død, selv om de i alle disse år har haft besværet med de syge ægtefæller.

Nordmændenes løsning

Nordmændene har forsøgt at løse dette problem ved at indføre en bestemmelse om, at en enke, som har været gift med afdøde i mindst 5 år før dødsfaldet (der kan endda dispenseres fra 5-årsfristen), får erstatning for tab af forsørger, såfremt afdøde har pådraget sig lidelsen i kz-lejr eller som sømand i konvojtjeneste i en vis længere periode. Det er muligt, at der her kan hentes noget til støtte for en tilsvarende ordning her i landet.

Hvis det kombineres med, at en sådan erstatning kun ydes til de grupper, som kan opnå *hædersgave* efter lovens afsnit 2, skulle der formentlig ikke være grund til at godtage en mulig indvending fra lovgiverne om, at konsekvenserne med hensyn til andre love skulle tale mod en gennemførelse.

På internationalt plan drøftedes det iøvrigt, om der burde søges gennemført en bestemmelse om erstatning til efterladte *uanset* dødsårsag, men det vil ikke kunne passe ind i den danske erstatningslov, hvor forsikringsprincippet er gældende.

Det er ikke tanken her at nævne de områder, hvor man kan overveje ændringer, men blot give en antydning af, at det skulle være muligt både på grundlag af erfaringer, høstet her i landet, og ændringer gennemført i udlandet, at optage til drøftelse, hvad der kan gøres.

Sammenhold og fælles optræden:

Efter de oplysninger, der foreligger fra andre lande, har det vistnok

<p>Egnens største udvalg i kjoler har: MARINUS POULSEN & SØN Farsø - tlf. 35</p>	<p>Vildtskind & lammeskind beredes. Lammeskind sælges. EMDRUP PELS GARVERI Emdrupvej 54, tlf. (01) 69 24 11</p>	<p>AUTOLAKERERIET A. Frøkjær Christensen Rentemestervej 61, København NV.</p>
<p>Murer- og tømrermester K. PEDERSEN Aistrup pr. Sulstrup, tlf. Aistrup 50 Alt i murer- og tømrerarbejde udføres</p>	<p>MIDTJYDSK BRØDFABRIK Silkeborgvej 2 - Herning</p>	
<p>Mekaniker K. J. RASMUSSEN Kastetvej 34 - Aalborg - tlf. 12 62 44</p>		
<p>Murermester SØREN P. SØRENSEN Alt murerarbejde udføres Tlf. Strandby 90</p>		
<p>Bagermester N. Werner Langsø pr. Nordborg tlf. (044) 5 17 53</p>	<p>S. LØVSTAD Foto - Kino Bredgade 14, Herning</p>	<p>AXEL MØLLER Borgergade 20 Silkeborg</p>
<p>J. HELLMUTH ANDRESEN Helgolandsgade 39 tlf. Sønderborg 2 18 41</p>	<p>J. NØRGAARD CHRISTENSEN Bagermester Nors pr. Thisted</p>	
<p>Det ender med JOHS. POULSEN'S møbler, tæpper & springmadrasser Brædstrup - tlf. (05) 75 10 66</p>	<p>Tømrer- og snedkermester CHR. SØRENSEN Rimmervej 16 - Skagen</p>	
<p>AUTOLAKERERIET v/ Svend Christensen Calvinsvej 41, Fredericia tlf. (059) 2 46 16</p>		<p>ORANA A/S Konserver Vibeholmsvej 26-28, Glostrup</p>
<p>TH. JENSEN Middelfart</p>		
<p>R. SØRENSEN Taxi Buhlsvej 7 - Frederikshavn</p>	<p>SØNDERMARK'S MØBELFABRIK I/S Tarm</p>	
<p>JOHS. NIELSEN'S VOKSTAVLEFABRIK Tune</p>		
<p>P. HILDEBRANDT & SØNNER Malermestre Nis Petersensvej 7, Herning</p>	<p>CENTRI VASK H. C. Ørstedesvej 52 Herning</p>	<p>ALFRED KRABBEHØFT A/S Murermester - Entreprenør Strandby Kirkevej 303, Esbjerg</p>

ikke været uden betydning, at ønskerne om forbedringer har været bakket op af store organisationer.

Det har vel også været ud fra ønsket om en sådan fælles optræden, at der herhjemme er påbegyndt en sammenslutning af grupper og organisationer fra besættelsestiden.

Det er nok også målstjenligt, at der sker en udbygning af dette samarbejde, og der findes ganske givet adskillige, særligt sagkyndige inden for de enkelte grupper, som kan bistå ved udarbejdelsen af fælles henvendelser til myndighederne.

BØRGE RØNLEV

BØRGE EMIL PEDERSEN in memoriam

Børge Emil Pedersen.

I en alder af 56 år er formanden for de erhvervshæmmede fra frihedskampen, tidsstudietekniker Børge Emil Pedersen, afgået ved døden, ramt af et hjerteslag midt i arbejdsdagen.

Børge Emil Pedersen oplevede okkupationen i flere tyske koncentrationslejre og blev invalideret for resten af livet. For at hjælpe andre invaliderede fra frihedskampen fik han efter befrielsen dannet Landsforeningen af erhvervshæmmede fra Frihedskampen. Han gennemførte et stort organisatorisk arbejde, så den nu har afdelinger i en række danske byer. Al hans fritid gik med at hjælpe invaliderede fra frihedskampen.

Bestyrelsen for de erhvervshæmmede udtaler:

Med dyb sorg modtog vi meddelelsen om Børge Emil Pedersens død mandag den 26. februar 1968.

Det er et meget stort tab for familie, venner og kammerater, at vi skulle miste Børge Emil — ja, det er endnu ikke

rigtigt gået op for os, at han ikke er mere.

Børge Emil gik bort midt i sit arbejde. Han havde altid travlt, der var så meget, der skulle ordnes, han havde ikke tid til at være syg.

Han var en rigtig Nørrebro-dreng, senere meget aktiv i Vesterbro DSU, hvor han rigtig lærte arbejdernes vilkår at kende. Ud fra hans stærke følelser med sin klasse gik han i opposition til Socialdemokratiet. Sammen med en stor gruppe trak han sig ud af DSU og var med til at starte alarmgruppen, og trepile emblemet blev deres samlingsmærke.

Det politiske arbejde førte ham ind i mere aktiv antifascistisk arbejde. Den spanske borgerkrig fulgte han f. eks. med meget stor interesse. Han kom i den periode i forbindelse med venstreorienterede kredse i den danske arbejderklasse, deltog meget ofte i kampe mod KU og de af nazisterne oprettede korps.

Børge Emil blev en glødende antifascist og var det indtil sin alt for tidlige død, og han følte med de mennesker, der blev ofre i den spanske borgerkrig, især med dem, der deltog som frivillige på den demokratiske regerings side, og han var fuld af harme over, at disse frivillige senere blev forfulgt under besættelsen, arresteret og en stor del af dem sendt til tyske kz-lejre.

På et meget tidligt tidspunkt under besættelsen gik han aktivt ind i modstandskampen, han havde en lang illegal tid, men undgik desværre ikke at blive taget af tyskerne. Under sin illegalitet lærte han forøvrigt mange af sine politiske modstandere fra konservative kredse at kende, men nu var det i samarbejde imod den tyske besættelse.

Børge Emils ophold i de tyske kz-lejre Neuengamme og Dalum ramte ham desværre meget hårdt, og han vendte hjem, stærkt underernæret og hårdt ramt af tuberkulose. Selv om han havde en meget lang sygeperiode, havde han ikke tid til at være syg, og han lod sig omskole til tidsstudietekniker; men han glemte aldrig under dette arbejde sit tilhørsforhold til arbejderklassen.

Arbejdet i fagforening og lejerforening lagde han aldrig helt til side, men sin store livsvilje lagde han nu ind i arbejdet for dem, som havde deltaget i modstandsarbejdet, og dem, der havde været i tyske kz-lejre. Der var af begge kategorier mange, som var blevet syge eller stærkt invaliderede, og det harmede Børge Emil meget, at disse mennesker fik en for overfladisk behandling og hjælp efter lov nr. 475 af 1. oktober 1945 (lov om erstatning til besættelsestidens ofre).

De fleste afgørelser lå på en invalideprocent på 5, hvilket ikke gav nogen form for erstatning. Børge Emil kaldte det skrivebordsskuffeafgørelser, og gik derfor med ind i arbejdet for at starte Landsforeningen af Erhvervshæmmede fra Frihedskampen 1940—45, senere blev der oprettet afdelinger i Aalborg, Esbjerg og Odense. Han var utrættelig i dette arbejde og talte på skoler og i foreninger om de 5 forbandede år, men især lagde han et meget stort arbejde i at hjælpe de syge og invaliderede kammeraters sager i direktoratet.

Børge Emil blev senere foreningens formand, og det var han igennem 10 år. I den tid skabte han mange gode forbindelser til foreningen og vandt en stor tillid hos sine kammerater.

Dette arbejde har skaffet foreningen en stor anerkendelse hos myndighederne og andre steder, hvor vi har et samarbejde.

Børge Emil gik kun med til en fangesammenslutning, hvis det kunne hjælpe de syge og invaliderede kammerater til at få forbedret deres sidste leveår. Det rørte ham meget, hver gang der blev meddelt, at en kammerat blev syg og kom på hospital, eller endnu værre meddelelser om dødsfald.

Mindelunden i Ryparken var et af hans store arrangementer i samarbejde med Kammeraternes Hjælpefond. 4. majaftenen havde hans store sympati; der skulle ikke være taler, men lys, blomster

K. K. JENSEN Odder	TANDTEKNIK v/ Fr. J. Weiss Jernbanegade 16 - Sønderborg Tlf. (044) 2 23 05	MARTIN HANSEN Købmand Vesterbrogade - Gilleleje
LYNGBY FRØHANDEL Jernbanevej 2 - Lyngby	L. BRED AHL Bagermester Torvet 12, Ringkøbing, tlf. (073) 2 01 03	FREDERIKSVÆRKS TRÆLASTHANDEL A/S Frederiksværk
EJNAR HUNDAHL Isenkram Fredensborg	Entrepenør HANS HANSEN Nørholm pr. Vadum Tlf. (08 - 15 55 11) nr. 14	J. L. BECH & CO. Kul Brændselolie Torvet 20 - Horsens
HANS HENRICHSEN & CO. A/S Brogade 12 Nykøbing F.	DANSK HANDELSBLAD Fenrisvej 11 - Aabyhøj	IVAR K. SMELNECKE Badstuestræde København K.
NAKSKOV BATTERISERVICE Marienlystvej 23 - Nakskov	SJØRRING MASKINFABRIK A/S Sjørring	S. MØLLGAARD Ruds-Vedby
AGRICOL A/S Frankrigskajen Esbjerg	MISSIONSHOTELLET Torvet 8 Ringkøbing	MOTEL 3 EUROPA RESTAURANT v/ Anna & Paul Gram Ellidshøj - 14 km fra Aalborg Tlf. (08 - 11 93 11) Ellidshøj 132 - 133
S. B. V. VAREHUSET A/S Ryesgade 18 - Aarhus	AA. og H. HVIID Aarhus	HOKI A/S Horsens
Tag til træmanden i Tostrup HELGE JACOBSEN Tostrup - tlf. (08) 19 14 33 RAFTEHEGN - HAVEPLANTER	„MEKANO“ Bremser - Koblinger Enighedsvej 3, tlf. (08) 13 30 41 Aalborg	ALLINGE MESSE Kirkegade 11 - Allinge
ERIK ANDERSEN EGA Renseri Nygade 3, Skjern, tlf. (073) 5 03 45	KAFFEFORRETNINGEN E. Nielsen Nr. Alslev	J. BRODERSEN Isolering Tværgade 33 - Ringe
Vognmand VERNER FROST ANDERSEN Nygade 59, Skjern, tlf. (073) 5 07 97	P. HOVE Thisted	H. J. NIELSEN Næstved
Købmand FINDERUP BAGGER JENSEN Skjern	N. C. OLESEN Gothersvej 18 - Randers	STØT KAMMERATERNES HJÆLPEFONDS ARBEJDE P. E. - Købelev
VÆRN OM NATUREN! H. C. - Lunderskov	VALD. RASMUSSEN Smedemester Tandrupvej 17 - Hornslet	A. JENSEN Tranebjerg Samsø

og musik, så vi kan mindes vore kammerater, der døde i kampen eller i kz-lejrene. Der skulle være fanevagt, selv om han vidste, at det kneb for vore syge kammerater at stå der. „Så må vi have nogle flere med,“ sagde Børge Emil, „så bliver vagterne kortere.“

Han rejste rundt i landet og besøgte syge kammerater, og mindesmærker her og i udlandet besøgte han meget ofte, så snart han kunne overkomme det. Han var i Polen, Østtyskland, Vesttyskland, Holland og Belgien.

Børge Emil var en god familiefar, og hans datter og hustru forstod også hans store indsats for sine kammerater, og uden deres hjælp kunne han ikke udføre dette store arbejde. Han havde så meget, han gerne ville ordne, derfor kom Børges død også alt for tidligt. Vi, der er tilbage, kan kun sige hans efterladte en hjertelig tak, fordi vi så ofte måtte låne ham! Vi vil forsøge at fortsætte hans arbejde. På den måde kan vi ære hans minde.

Æret være dit minde, Børge Emil.

Bestyrelsen.

☆

Børge Emil's kamp mod nazismen og dens følger stoppede aldrig.

Selv hårdt ramt overvandt han egne vanskeligheder og satte al sin energi ind til hjælp for sine skadelidte kammerater.

Børge Emil løste som formand for „De erhvervshæmmede“ mange forskellige opgaver for sin forening. Det var hjælpearbejdet, der havde hans hjerte, og som i fuldt mål nød godt af hans energi og hans sunde sans, og det var på det felt, han var ubestridt ekspert.

Hans stormløb mod lovgivning og administration gav store resultater, og mangan kammerats tilværelse er blevet betrygget ved Børge Emil's energiske og stædige arbejde for at udnytte enhver mulighed for forbedringer.

Som medlem af „Fællesudvalget for Danmarks tidligere politiske Fanger“ var han medvirkende til, at 26,3 millioner kroner blev opnået som en symbolsk bod for de nazistiske forbrydelser. Det var derfor gan-

ske naturligt, at Børge Emil blev opfordret til at indtræde i bestyrelsen for Kammeraterne Hjelpefond.

Ved mange lejligheder har han repræsenteret den danske modstandsbevægelse både her hjemme og i udlandet.

Når de idealer, han havde kæmpet for under krigen, var i fare et eller andet sted i verden, opdannede han altid sine kammerater til en ny indsats for frihed og mod uretfærdighed og tvang.

Alle, der mødte ham, erkendte hans energi og redelighed, og de, der lærte ham at kende, vil aldrig glemme ham.

Hans arbejde krævede hans kræfter og hans tid og kunne ikke være gennemført uden den forståelse og støtte, som han modtog i sit hjem.

København, den 12. marts 1968.

H. C. STEEN HANSEN

☆

Også fra dansk politis side skal der ved Børge Emil's bære fremføres et udtryk for vor taknemmelighed over hans virke, der nu er så chokerende afsluttet.

Mange politimænd — ikke mindst tidligere politimænd — skadede på sjæl og legeme efter koncentrationslejrenes gru, har grund til at være ham varigt taknemmelig for hans uselviske indsats for at forbedre deres kår.

Dybt er det indtryk, budskabet om hans død har gjort.

Denne mand, som havde det i sig, at han med livet som indsats virkede i sit lands frihedskamp, blev offer for tortur og koncentrationslejrophold, oplevede friheden som et stærkt invalideret menneske, havde på trods af alt dette styrke til at stå i spidsen for et opslidende hjælpearbejde for andre af besættelsestidens ofre. I sit datidige løfte om at vie sit liv til denne gerning gik han aldrig på akkord.

Gennem årene siden befrielsen har ved hans medvirken store forbedrende indslag i de tidligere fangers kår fundet lovfæste. I alle relationer til fangespørgsmål dukkede hans navn

op, ved alle aktuelle lejligheder afså han sig tid til at repræsentere sine kammerater — det være sig i ind- eller udland — og altid med sin trofaste hustru ved sin side, denne kvinde, der med sit kærlige sind har støttet ham gennem livet på en sådan måde, at enhver med hjertevarme må erkende hendes umådelige betydning for ham.

Han var et barn af sin by. Dette kunne omsættes til, at jeg kunne se på ham gennem intolerancens beskæmmende briller, for hvilket jeg i dag kunne have hans tilgivelse behov. Det centrale i hans virke var jo kærligheden til menneskene.

Vi vil i Buchenwaldklubben holde hans navn i ære.

JULSGAARD LARSEN

✱

FÆLLESREJSE TIL POLEN

Med turistbus til Auschwitz

I forbindelse med indvielsen af Museet for Danmarks Frihedskamp 1940—45's permanente udstilling i den tidligere blok 13 i Auschwitz-lejren den 27. april 1968 arrangerer *Sammenslutningen af danske fanger fra frihedskampen 1940—45* i samarbejde med *Frihedsmuseet* en fællesrejse til Polen.

Det er Frihedsmuseets og de samarbejdende fangeforeningers håb, at mange tidligere modstandsfolk og deres familier og eventuelt andre vil slutte op om denne rejse. Det vil være af stor betydning, at mange danske vil være til stede ved den højtidelige åbning af den danske udstilling i Auschwitz.

Programmet

Programmet for rejsen med turistbus er planlagt som følger:

24. april 1968 kl. 6,00 afgang fra København. Der køres via Gedser —Warnemünde til Prenzlau i Østtyskland. Ved Kolbaskowo passerer den polske grænse. Der fortsættes til Szczecin (Stettin) med ankomst kl. 18,00.

25. april 1968. Afgang fra Szczecin kl. 8,00 til Warszawa over Poznan. Ophold og spisning undervejs. Ankomst Warszawa kl. 18.

HARTVIG GRAVESEN A/S Storegade 15 - Tarm Tlf. 37	AARHUS POSSEMENTFABRIK Aabogade 34 - Aarhus	L. W. SPONNECK Kjærstrup pr. Holeby
C. MELGAARD ANDERSEN Skotøjsforretning Mindegade 20, Herning Tlf. (07) 12 33 00	CONTINENTAL VIN-IMPORT Grønnegade 5 - Vejle	L. PETERSEN Aalborg
SCHUMANN'S HERREMAGASIN Sct. Mathiasgade 64, Viborg Tlf. 342	SVANEAPOTEKET Thisted	FOPORA Lyngby
AABJERG VENTILATION Christiansgade 1, Holstebro Tlf. (07) 42 25 11	Hilsen fra KØGE KOMMUNE	Hyg Dem med en god bog! BIRE - Køge
RINGKJØBING RUGBRØDSFABRIK V. Strandgade 10, Ringkøbing	FORKURSUS TIL H-F UDDANNELSEN fra 3. september—30. juni ASK FOLKEHØJSKOLE 8340 Ask pr. Malling Tlf. Solbjerg (06) 18 21 11 - 195	MUNCH CHRISTENSENS BOGHANDEL Nørregade 22 - Vejle
J. HOLMSTRUP Tandteknik Torvet 1, Lemvig	KAME SKO Prags Boulevard 47—49 København S.	NIELS ISAKSEN Herreekvipering Østergade 4 - Faaborg
Malermester P. CHRISTENSEN Møllevej 25, Nykøbing Mors Tlf. (077) 2 04 16	GEORG CHRISTENSEN Skotøj Store Torv 15 - Aarhus	KAJ CHRISTENSEN Købmand Jernbanegade 9 - Hjørring
LANDIA Lem Station Tlf. (07) 34 21 11 - 85	LUNO MØBLER Volden 6 - Aarhus	FR. SANDER Nedergaard Lejbølle
VIDEBÆK BANK A/S Bredgade 20, Videbæk	Hjemstavns Restaurations Selskabslokaler & Diner Transportable VARTOV Løngangstræde 28, København K.	N. MORTENSEN Marstal
HOBRO RUTEBILSTATION H. J. Biesgade, Hobro	WIGGO KONGSTAD A/S Esbjerg	O. MADSEN Langemark Tranebjerg
HOSTRUP SMEDE- & MASKINFORRETNING Allslev pr. Varde	CHR. & E. ANDERSEN Entreprenører Grejsdalsvej 8 - Vejle	BIOGRAFEN Stenstuestræde 5 Slagelse
H. H. MOLTKE Thurebyholm Tureby		Slagtermester KNUD BORRING Ikast

26. april 1968. Hele dagen i Warszawa. Rundtur med rejseleder, bl.a. besigtigelse af den genrejste gamle bydel, mindesmærker og museer. Kransenedlægning ved Ghetto-monumentet og mindesmærket for Warszawas faldne. Besøg i det tidligere Gestapohovedkvarter. Om aftenen samvær med polske kammerater.

27. april 1968. Afgang Warszawa kl. 8,00 til Krakow. Fra Krakow til Auschwitz til indvielsen af den danske permanente udstilling. I forbindelse med indvielsen rundvisning i museet i Auschwitz/Birkenau under kyndig ledelse. Om aftenen møde med polske kammerater i Krakow.

28. april 1968. Hele dagen i Krakow. Byrundtur med besøg på bl.a. Wavel-slottet. Mariakirken med det berømte alter fra det 15. århundrede. Eventuelt besøg i saltminerne.

29. april 1968. Afgang Krakow kl. 8,00 til Berlin. Overnatning og rundtur i Berlin.

30. april 1968. Afgang fra Berlin kl. 8,00. Der køres til Oranienburg, hvor museet i den tidligere koncentrationslejr Sachsenhausen gennemgås under kyndig ledelse. Herfra hjemkørsel via Warnemünde—Gedser. Beregnet ankomst København kl. 23,30.

Rejsen koster 450,— kr. indbefattet kørsel, overnatning, forplejning samt de nævnte rundture.

Tilmelding bedes foretaget til: Museet for Danmarks Frihedskamp 1940—45, Churchillparken, 1263 København K. Telefon: (01) (62) Palæ 7714 eller Palæ 9714 (Max Nielsen).

Det vil være af den største betydning, at interesserede tilmelder sig så hurtigt som muligt. Det bemærkes, at det er ikke nødvendigt at være medlem af nogen organisation for at deltage i en af fællesrejserne. Alle er velkomne! NK.

Foreninger

Buchenwaldklubben afholder ordinær generalforsamling torsdag den 28. marts kl. 19,30 i „Karnappen“, Niels Hemmingsensgade 10.

Dagsorden ifølge lovene.

Bestyrelsen.

Repræsentantskabsmøde

Fangesammenslutningen indbyder til repræsentantskabsmøde søndag den 21. april kl. 10 i Malernes Hus, Stengade 30, København N.

Dagsorden ifølge lovene.

Følgende er efter lodtrækning på valg: Frode Toft, Erik Beermann og Axel G. Nielsen.

Hver af de samarbejdende foreninger kan sende 2 repræsentanter, men man ser iøvrigt gerne, at så mange menige medlemmer som muligt slutter op om mødet.

Forslag, der ønskes behandlet på mødet, skal være bestyrelsen i hænde senest 14 dage før mødets afholdelse.

Måtte der blive et tilstrækkeligt stort antal forud tilmeldte, vil der blive arrangeret fællesspisning, der betales af deltagerne personligt.

☆

RADHUSPLADSEN 9. APRIL

Traditionen tro arrangerer foreningen Gestapofangerne en højtidelighed på Rådhuspladsen i København tirsdag den 9. april.

I år taler lederen af Frihedsmuseet, dr. phil. Aage Roussell. Umiddelbart efter at rådhuset har slået de 12 slag, er der 2 minutters stilhed for at mindes og ære ofre.

Højtideligheden ledes i år af formanden for Neuengammeforeningen, E. Holger Grome.

☆

GESTAPOFANGERNE RANDERS-AFDELINGEN

indbyder til generalforsamling onsdag den 6. marts kl. 19 på Højskolehotellet.

Dagsorden ifølge lovene.

På valg er: J. Fuks, Juul Christensen og Sigfred Jensen.

Der startes med en let spising til 10 kr. pr. kuvert, hvorefter generalforsamlingen løber af stabelen. Der slutes med kammeratligt samvær.

Det er planen at vise film eller lysbilleder. Damer er velkomne. Det samme gælder gæster.

NEUENGAMME

GENERALFORSAMLING I NEUENGAMMEFORENINGEN

Landsforeningen af kz-fanger fra Neuengamme afholder sin ordinære generalforsamling:

Søndag den 7. april 1968 kl. 10,00 i Malernes Hus, Stengade 30, København N.

Dagsorden i henhold til foreningens vedtægter § 4.

Alle medlemmer opfordres til at komme til stede.

Medlemmer fra provinsen, der ønsker logi i København, bedes meddele dette til Alex Th. Binnebalte, Elme Allé 43, 2630 Taastrup. Telefon (01) 99 05 52.

HISTORIKER-MØDE I KØBENHAVN

Forberedende møde i den historiske kommission i den internationale Neuengamme sammenslutning

Den 6. april 1968 vil en række medlemmer af den historiske kommission i Amicale Internationale de Neuengamme mødes i København for at forberede et plenarmøde i kommissionen, der skal afholdes i efteråret 1968.

Mødet vil blive ledet af generalsekretær Hans Schwarz, Hamburg, og der ventes deltagere fra bl.a. Jugoslavien, Belgien, Frankrig og Vest- og Østtyskland.

Fra Danmark vil deltage Jørgen H. Barfod, Morten Ruge samt medlemmer af den danske landsforerings hovedbestyrelse.

NK.

MINDEMØDE VED HELLIGANDS- KIRKEN I KØBENHAVN

den 20. april kl. 19,00

På 23 årsdagen for befrielsen fra Neuengamme den 20. april samles medlemmerne af Landsforeningen af kz-fanger fra Neuengamme ved monumentet for den ukendte kz-fange ved Helligåndskirken. Traditionen tro begynder højtideligheden kl. 19.

I år taler fhv. ambassadør Franz

KØGE
INSTALLATIONSFORRETNING
Torvet 15
Køge

LEO SCHOU
Centralvarme & oliefyr
samt alt i smedearbejde
Hadsundvej 156 - Aalborg
Tlf. (08) 12 99 72

T. MØLLER
Hellebæk

TØNDER
BEGRAVELSESFORRETNING
Nørregade 1
Tønder

MALERNES
FAGFORENING

STØT
KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND
S. E. - Aarhus

FREDE GRAU
Tømrer- & snedkermester
Søndergade 16
Guderup

H. HJELM
Murermester
Silkeborgvej 687
Brabrand

STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFONDS
ARBEJDE
H. B. - Fredericia

STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND'S
ARBEJDE
S. A. - Toftlund

P. PEDER HEDEGAARD A/S
Havnen
Nørre Sundby

N.P. OLSEN & EFTF.
SVEND AAGE
*GULD OG SØLV **
UHRE OG OPTIK
TELF. 341100
EBELTOFT

Lund

KAI REISLER og
NYMAND CHRISTENSEN
St. Kongensgade 55
København

G. SALICATH & CO.
Strandagervej 23
Hellerup

**ISER KVETNY
& SØNNER**
STOLEFABRIK A/S
Toftebakken 4—8, Birkerød

Vestkysten

- avisen med de mange gode sider ...

Trimming - Bad - Klipping -
Halsbånd - Liner - Dækkener -
Børster - Kamme m. m. føres
HUNDEALONEN
v/ Lisbet Thomsen
Danmarksgade 70 - Aalborg
Tlf. (08) 13 39 22

GLENDAL TRYKKERI
Jernbanegade 21 - Aalborg
Tlf. (08) 16 01 72

H. HOFFMANN & SØNNER
Ingeniører
Entreprenører
Maltegaardsvej 24 - Gentofte

T. SØNDERGAARD LARSEN
Blikkenslagermester
Godthaabsvej 7 - Ringkøbing

RIBE LYSTRYK
Giørtzvej 4
Ribe

Murermester
VAGN HENRIKSEN
Langagervej 9, Skjern
Tlf. (073) 5 05 98

FALCK'S
AUTOMAT SERVICE
Niels Ebbesensvej 25
København V.

G. BRET LAU
Vestergade - Silkeborg

E. ZANDERSEN
Glostrup

STUBBERUPHOLM
Faarevejle

LUNDGAARD
TEGLVÆRK
Stoholm

STØT
KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND
A. T. - Esbjerg

SKANDINAVISK
KONTROL A/S
A. L. Drewsensvej 2
København Ø.

CHR. LYNGBAK MADSEN
Murermester
Gl. Kongevej 20 - Ikast

P. LANKEN
Ewaldsgade 10
København

JENS ROHDE
Tømrermester
Chr. X's vej 62 - Viby

ANDERS P. RASMUSSEN
Aut. Renault forhandler
Østergade 73, Skjern, tlf. (073) 5 02 62

K. NYEMANN
Skive

ALS HUSHOLDNINGSSKOLE
Vollerup
Als

Besøg mindestederne for fascismens ofre i Buchenwald, Sachsenhausen og Ravensbrück. Kombiner Deres rejse med et ferieophold i den Tyske Demokratiske Republik. Nærmere oplysninger hos Deres rejsebureau eller hos DDR's Trafikrepræsentation i Danmark Vesterbrogade 84 - København V. - Tlf. (01) 31 22 21

**STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND'S
ARBEJDE**
P. T. - Odense

**STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND!**

E. L. - Gesten

**KØBENHAVNS
POLITIFORENING**

**SÆBY
FISKE-INDUSTRI A/S**
Havnen - Sæby

**STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND'S ARBEJDE**
B. O. - Sønderborg

**DANSK JERN- &
EMAILLEINDUSTRI**
Herningvej 102 - Silkeborg

**STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND'S
ARBEJDE**
B. B. - Randers

**BRYGGERIARBEJDERNES
FAGFORENING**

AA. ØRUM
Poul Andersensvej
Holstebro

**PLOVFABRIKKEN
SKJOLD A/S**
Lind pr. Herning

OBEL
Ulfborg

KNUD SMITH
Købmand
Holmegade 11 - Ulfborg

B. K. LASSEN
Installatør
Sønder Bjært

ANS BAGERI
Vestergade 11, Ans
tlf. (06) 87 00 19

CAFETERIA „OMEGA“
Østertorv 7 - Skive
Tlf. 2465

**A/S VESTFYNS
ELFORSYNING**
Assens

**STØT KAMMERATERNES
HJÆLPEFOND'S
ARBEJDE!**
B. S. - Farsø

JOHN HINTZE'S ENKE
Skibshandel
Rønne

KJULGARDENS MINKFARM
Carl Thomsen
Hirtshals - Tlf. (08) 94 15 06

**K. FRIIS og
E. MOLTKE NIELSEN**
Tordenskjoldsgade 21
Aarhus

ELMER LUND
Tømremester
Frederiksborgvej
Tlf. Løsning 173

L. RASMUSSEN
Sorø

Mac Baren
to b a k k e r

Hvass, der under den anden verdenskrig var chef for udenrigsministeriets politisk-juridiske afdeling. I denne stilling øvede Frantz Hvass en enestående indsats for at hjælpe de danske og norske fanger i de tyske fængsler og kz-lejre. Mange danske vil huske Frantz Hvass fra hans inspektion af den skandinaviske lejr i Neuengamme.

Efter talen bliver der kranse- og blomsternedlægning. Fanen kommer til stede.

Efter højtideligheden samles vi i Kvindernes bygning, Niels Hemmingsensgade 10, til fælles kaffebord og kammeratligt samvær. Neuengamme-foreningen opfordrer også andre fange- og modstandsorganisationer til at komme til stede. Alle er velkomne.

Dagbogsblade

20/2

SKOVFOGED SKRIVER PJECE OM VANDRETUR I FRØSLEV POLDE

Enestående lejlighed i disse år til at se, hvordan „Frølev Sand“ tog sig ud, før skoven blev til i 1873.

PADBORG. Skovfoged Chr. Larsen-Bjerre, Ryttergabshus, Fårhus, har i „Sønderjysk Månedsskrift“ skrevet en udførlig artikel om skove og plantager i Bov sogn, om skovenes historie og om de vanskeligheder, der blev beredt forstfolkene, da stormene i februar og oktober 1967 væltede så mange træer.

Larsen-Bjerre skriver, at der i disse år, inden de nye plantninger vokser op, byder sig en enestående lejlighed for folk til at se, hvorledes „Frølev Sand“ har taget sig ud, før skoven blev til i 1873. „Med lidt fantasi må en skovgæst kunne forestille sig dette. Gå for eksempel til Eflingbjerg, Frølev skovs højeste punkt på 47,5 meter og se mod nord-vest ud over det nu blottede terræn med dets polde og mærkelige former. Her har en afgrøde af stor forstlig værdi stået, men for en stund kommer arealets oprindelige udseende nu frem“.

Statsskoven udgiver til foråret en lille pjece med en afmærket vandretur i Frølev Polde til karakteristiske steder og med forklarende tekst.

Frølev Polde, der er på 15 ha, og hvor Frølevlejren, nu Padborglejren, rejstes i 1944, erhvervedes i 1924 af gårdejer Carsten Gregersen i Frølev for 1350 kr. Gregersen havde kort forinden købt arealet af en tysk ejer netop med henblik på at overdrage området til den danske stat. Gråsten skovdistrikt fredede poldene administrativt, men alligevel byggedes her under besættelsen Frølevlejren.

Når det præjssiske statsskovvæsen i 1873 kunne plante Frølev plantage på de daværende store hede- og flyvesandarealer tillige med andre af lignende størrelse (Bommerlund bl. a.), til hvilket betydelige midler krævedes, hænger det sammen med, at bevillinger stilledes til rådighed af den krigsskadeerstatning på 5 milliarder guldfrancs, som Frankrig måtte udrede til Tyskland efter krigen i 1870—71.

21/2

TYSK FILM OM HITLER VÆKKER OPSIGT I USA

En tysk produceret film om Hitlers liv blev i aftes vist i amerikansk fjernsyn under stor opmærksomhed ikke alene fra seerne, men i særdeleshed fra aviser-

De erhvervshæmmede

Landsforeningen SAMMENSLUT- NINGEN AF ERHVERVS- HÆMMEDE FRA FRIHEDSKAMPEN

Generalforsamling afholdes i Gjeddegården den 8. april kl. 19.30. — Dagsorden ifølge lovene.

☆

Foreningens bestyrelse har konstitueret sig som følger: Formand: Arnold Grumløse, Rønnebærvej 19¹, København NV., tlf. 10 32 42, næstformand: Aksel Andersen, Camilla Nielsensvej 28 st. th., F., tlf. 71 19 79, kasserer: Oscar Hefty Jensen, Hille-rødgade 40³, København N., tlf. 34 80 91, og sekretær: Alfred Senn, Vinkelager 26³, Vanløse, tlf. 71 47 43. Bestyrelsesmedlemmer: (æresmedlem) Svend Wagner, Hemming Theisen, Alberti Hansen, Johan F. Sørensens, Adolf Hansen.

nes fjernsyns anmeldere. Dagbladet „New York Times“s fjernsyns anmelder, Jack Gould, skrev, at en af de interessanteste ting i forbindelse med filmen var, at den ikke var produceret i Storbritannien eller i USA, men i Tyskland.

„På baggrund af meddelelser om, at de vesttyske skoler i deres historieundervisning springer den epoke over, der drejer sig om det tredje riges barbari og på baggrund af det faktum, at mange ældre tyskere ikke er ivrige efter at mindes deres egen deltagelse i den anden verdenskrigs nederlag, står filmen som en dokumentarisk protest imod faren ved en sådan handle måde“. (AP).

21/2

HOLLYWOOD-FILM OM DANSK MODSTANDSKAMP

Et af Hollywoods største filmselskaber, Columbia Film, sender i maj et hold filmfolk til Danmark for at begynde indspilningerne af en film, der skal skildre den danske modstandskamp.

Filmen, hvis budget ligger på et millionbeløb, skal bygges over David Lampes roman, The Savage Canary, der under titlen „Den utæmmede kanariefugl“ udkom i Danmark i 1957. Bogen er udsolgt fra forlaget.

Titlen kommer fra et udtryk, Churchill anvendte under anden verdenskrig, da han betegnede Danmark som Hitlers kanariefugl, der nok var sat i bur, men som alligevel forstod at bide fra sig.

Filmen skal i store passager koncentrere sig om englændernes bombardement af Shell-Huset i København, hvorved mange danske modstandsfolk undslap. Desuden behandler den jødernes flugt over Øresund og Kattegat til Sverige.

Instruktør af filmen bliver den unge David Miller, men bag ham står en rutineret filmmand, den 63-årige polsk-amerikanske Irving Allan. For ham bliver det noget nyt i forhold til de film, han senest har været producent af. Han har gjort sig en del i agent-genren og var bl. a. producent af agentfilmen „Ræk mig lyddæmperen“, der startede serien af Matt Helm-film med Dean Martin som agent.

I en årrække boede Allan i England, hvor han bl. a. skabte krigsfilmene „The Cockleshell Heroes“.

28/2

TYSK UNGDOM NU ER ANDERLEDES

I disse dage for 25 år siden blev tre unge tyske studenter henrettet i München. De var sammen med 14 andre anklaget for at have modarbejdet nazi-regimet. Yderligere to studenter og en professor blev henrettet senere på året, resten fik fængselsstraffe. Den sidste, der led døden, var den medicinske studerende Willi Graf, som blev hængt i oktober.

Willi Graf's søster, Anneliese Knoop-Graf, talte i aften i Det tyske Kulturinstitut i København om de tyske studenteres modstandsorganisation „Den hvide Rose“, om de henrettede og deres arbejde. De udgjorde en ganske forsvindende del af den tyske studenterskare, de var aktive, mens de fleste andre var passive i deres modstand. Den store masse var kuert af regimet, holdt nede politisk i årevis.

— I dag er tyske studenter anderledes end den passive flok, sagde Anneliese Knoop-Graf i går i en samtale med Berlingske Tidende.

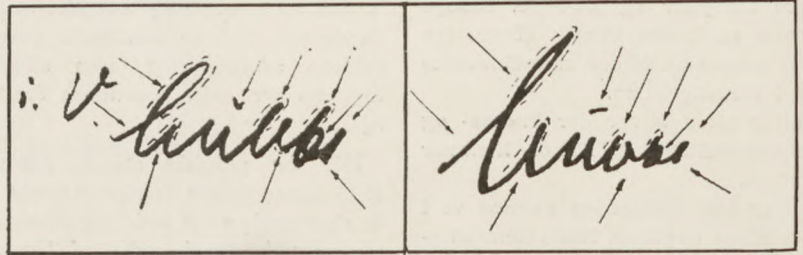
— Ungdommens grundlæggende karakteristika har ikke ændret sig, sagde hun, der nu leder en kostskole sammen med sin mand, men ungdommens baggrund er en anden. Det ville være langt sværere at voldføre tysk ungdom i dag, end det var dengang. Den tyske studerende ungdom i dag er politisk bevidst og politisk engageret. Dengang var der afstand mellem politikerne og de intellektuelle i Tyskland. Det er der ikke i dag.

Anneliese Knoop-Graf blev selv arresteret den 18. februar 1943, men hun blev frikendt efter fire måneders fængsel. Der var ikke tale om tortur over for de fængslede. Modstandsorganisationen arbejdede med flyveblade, som blev omdelt på universitetet og sendt til adresser i byen, men afsløringen kom hurtigt, da de unge studerende blev set med bladene på universitetet, de havde tilhængere, som undgik arrest og dom, de havde sympatisører i vide kredse — men trods alt var de få, og deres død blev af myndighederne offentliggjort vidt og bredt — til skræk og advarsel for andre.

— Deres henrettelse og offentliggørelsen af den havde effekt.

LÜBKE I SØGELYSET

Den tyske forbundspræsident er dårlig til at føre sin egen sag.

Signaturen „Lübke“ i to versioner. Den ene (til venstre) som underskrift på en koncentrationslejrbyggetegning fra 16. sept. 1944 — den anden forbundspræsident Lübkes, som den ser ud i dag. Begge eksempler er hentet fra det østtyske materiale mod præsidenten. — Pilene skal vise lighederne i de to underskrifter.

Vi meddelte i sidste nummer af „Pigtråd“, at en amerikansk skriftekspert har fastslået, at underskrifter på en række krigstidsbygninger til en koncentrationslejr skyldes Vesttysklands forbundspræsident, Heinrich Lübke.

Amerikaneren hedder J. Howard Haring, og han er den første fagmand fra den vestlige verden, der har udtalt sig klart om sagen.

Beskyldningerne mod Lübke stammer fra Østtyskland, og de har været fremme før, men Lübke betegnede dem som falske.

Den amerikanske skriftekspert har derefter anlagt injuriersag mod den vesttyske regering.

Heinrich Lübke har i det tyske fjernsyn fremsat en erklæring. Han kan tale med bevidstheden om, at sikkert et flertal af det tyske folk ikke tror noget ondt om ham, men når han siger, at han ikke tror, at han er skyldig, men at han ikke tør sværge på det, røber han en forbløffende naivitet overfor, hvad der kræves af fasthed af en mand i en meget fremskudt stilling.

Redaktøren af det vesttyske ugeblad „Stern“, Henri Nannen, der har rejst sagen i denne omgang, gik så vidt, at han i en TV-udsendelse betegnede Lübke som „småborgerlig“ og karakteriserede hans taler som „fjogede“.

Redaktør Nannen har senere i TV undskyldt disse personlige bemærkninger.

VED OSLO FJORD

Feriehjemmet Solhøgda ved Oslo fjord er beregnet for tidligere fanger og modstandsfolk.

Driften er nu overtaget af Krigsinvalidforbundet. Adressen er: Munkeveien 98, Oslo 2.

Der er plads til 10—12 personer i dobbeltværelser. Der regnes for tiden med en pensionspris på 25 kr. pr. døgn.

☆

Hver 4. soldat vil stemme nynazistisk.

At nynazisterne i Tyskland rykker ind i det øverste vesttyske parlament synes i dag givet. Den seneste strømpil kan udledes af en analyse, som et sociolog-ægtepar, Heribert og Marianne Schatz, på den vesttyske regerings opfordring har foretaget vedrørende militærets indstilling til partier og valg.

Ægteparret har undersøgt forholdene i 28 valgkredse med garnisoner spredt over hele forbundsrepublikken. Ved sidste forbundsdagsvalg i 1965, siger analysen, lå de kristelige demokraters (CDU) stemmetotal blandt militæret 60 procent over og socialdemokraternes (SPD) 35 procent under gennemsnittet for hele Vesttyskland.

Men ved forbundsvalget i 1969 vil disse to tal ifølge analysen være faldet til henholdsvis 20 og 25. Årsagen: tilstedeværelsen af det nynazistiske NPD! Rapportens statistik fastslår, at næsten hver fjerde vesttyske borger i uniform (100—120.000 personer) må formodes at ville stemme på NPD.

Det er ugemagasinet „Der Spiegel“, der oplyser dette — og som tilføjer, at resultatet af undersøgelsen er forekommet regeringen så ubehageligt, at det er blevet hemmeligholdt i næsten et år og stadig end ikke er blevet meddelt forbundsdagens forsvarsudvalg.

Men partier på yderfløjene bekæmpes ikke med forbud og forlielser. Ikke effektivt i hvert fald. Derimod kan man styrke demokratiet ved at søge at fjerne den grobund (den er som regel af økonomisk og social karakter), hvorfra de yderligtgående partier henter deres næring — og stemmer.